

Գաղափարի տեսակէտէն՝ գրեթէ բացա-
կայութիւն մը կը տիրէ անոնց մէջ. դուն
ուրեք կը հանդիպինք ցայտուն գաղա-
փարներու. հաստ մը միայն ուշ գրաւեց.
«Ելող ցաւին հետ քնացած ցաւն ալ կ'ար-
թննայ եղբ» ։

Լիզոյի տեսակէտէն դատելով, թէև իր
ոտանաւորները սահուն ու ներդաշնակ,
սակայն սահուն ու ներդաշնակ են միայն.
Ծայրայեղօրէն ըմբռնուած ու աշխդակ
աշխարհաբար մը կը գործածէ անիկա.
կարգ մը խղիկատակ հոլովածեք ունի՝
հոգիի, սէրի, Աստուածի, իր կողմէն քա-
նի մը անապարկոտ բառեր է շինած, կամ
այլոց շինածը փութանակի գործածած՝
զովակարօտ, խաւարաբազմ, բաղձանուտ,
թովք։ Բոլորովին հին ու անգործածելի
բառեր գործածելու ալ մարմաջն ունի նա՝
անունէ, շափառուկ, շաքիլ։ Իսկ զովելի
է գաւառական բառեր գործածելու եռան-
գը՝ ցայել, զուլալ։

Ոձի տեսակէտէն գրեթէ յաջողած է,
ունի ինքնատիպ ձևեր և բացատրութիւն-
ներ. «մթնշաղ մը ակնարկներուս զուլալ
շողը կը գոցէ», «հորիզոնը ստուերներու
գոռ երկունքը կը տանի», «հսկայ մութ
մը հոգիիս մէջ իր հմայքը կը դնէ», «բոց
երկունք մը կը հրոտի շողերու»։

Նորարարութիւններու տեսակէտէն, կարգ
մը նոր ձևեր. ծով մը ստուեր, անհուն
մը ցաւ, ցնցուղ մը շող, պտղունց մը սէր.
մի քանի սէնպօլիսթ ձևեր ևս. լոյս փա-
ղիկ, հաշիշէ կրեք, մոայլ ցաւ։

Արուեստի տեսակետէն, թէև ընդհանուր
առմամբ յաջողած, սակայն քննադատելի
կողմեր ալ ունի. ինչպէս արձակ քեր-
թուած զրեկու հսկայ մարմնը, պէտք է-
ղած տեղը ոտանաւորի (ը)երը զանց առ-
նուլը և այլն։

«Մթնշաղ»-ը իր պարունակութեանը
մէջ գեղեցիկ և շնորհատրելի. թերևս ա-
ւելի կատարեալ կերպով ողջունէինք ա-
նոր հեղինակը, Յ. Ժ. Միրունի, իր խոս-
տացած միւս բանաստեղծութեանց մէջ։

Վ. Շահնազար

Հ Ա Ն Դ Ի Ս Ս Բ Բ Ա Ն

Հ Ա Յ Պ Ա Ր Բ Ե Ր Ա Վ Ա Ն Թ Թ Ե Ր Ո Ւ

Մեր պարբերական թերթերու ամբողջու-
թիւնը եօթն ամսուանը Ազգային մասու-
րականութեան բուրաստանը՝ սխալած չեն ք-
լլար։

Եւ յիշուի Ազգային գործիչներու քառ-
ւար մասը իրենց տաղանդին գեղեցկագոյն
արտադրութիւնները այս ինչ կամ այն ինչ
ուղղութիւնն ունեցող հանդէսներու մէջ կը
ցուցադրին։

Մենք որ առաջադրօնք ենք ամսէ ամիս
վարդերու, մանուշակներու, շուշաններու
փնջիկներ հաւաքել հայ պարբերական թեր-
թերու սոյն բուրաստանէն, նախ հարկ կը
տեսնենք մեր ընթերցողներուն ծանօթացը-
նել ժամանակակից ամէն մէկ Հանդէսի
կեանքը, ուղղութիւնը, օգտակարութիւնը,
արժէքը, աշխատակիցները, եւայլն։

Հ. Ն. Տ.

1. — Հայ բանասէրներու կանաւին առաջա-
կելիք մասնագիտական առաջնակարգ թերթը,
մեզ հեղադարձեց Վիեննայի Մ.

ՀԱՆԴԻՍ Մարզ «ՀԱՆԴԻՍ ԱՄՍՈՐԲԱՅ»-ն
ԱՄՍՈՐԲԱՅ է։ Կեանքին քսանութեան

տարին աւարտած ըլլալով միշտ
իւր ծրագրին հաւատարիմ մնացած կը գտնենք։
Բարոյական, Բնաւմանական, Արուեստական յո-
գաւածներու ընտիր շարքեր բնթերթողներու նուի-
րելով՝ իրական շայկական գրականութեան
պանծալի մէջ տարրը կը կացուցանէ գիւղը։

1908ի գեկտեմբերի թիւին մէջ՝ ԽՄԲԱԳՈՒ-
թիւնը գետնածէ՝ Աւստրիոյ Վենսիան կայ-
սեր գահակալութեան Արամանդեայ Գործչականի
առթիւ ութը էջ պատկերազարդ յօդուած մը։
Յետոյ Պ. Խ. ՍԱՄՈՒԷԼԵՆԿ շարունակած է մա-
տենագրական տեսութիւնները Միւրաք Գոյի
գաղափարաւարքը և հայոց ձիւ քաղաքացիա-
կան իրաւունքը, հայլն։ Ապա Պ. ՀՐԱԶԵԱՅ
ԱՅԱՌԵԱՅ, ուսումնասիրած է Հայերէն նոր բա-
ռեր Տիմաթեոս Կոնգի հակաանտրոսիսն մէջ։
Պատմական յօդուածներու շարունակութիւնն
են Կ. ԳԻԻՏԵՐԲՈՒԹԻ Բիւզանդիոն և Պարսկա-
սան գլխակարգ տեղ գետնածէ գրութիւնը։
Պ. Գ. ԲԱԼԱՍԿԵՆԿԿԿ Կը յայտարարէ որ Գրա-
կան պէմքեր վերնագրի տակ յաջորդաբար պիտի
տայ «Բուսանայոց գորդերի և բանաստեղծների
մասին ամփոփ տեսութիւններ...»։ Եւ կը խօսի
նախ իրի Վիսնդիվիկի Հայագետի Կեանքի և
գրական գործունէութեան մասին։ Պ. Հ. ԱՅԱ-
ՌԵԱՅ, գրկու. Յովհ. Արթիւնեանի 1906ին. փա-
րիք հրատարակած՝ Տոնկեր և անոնց հայերէն

տնտեսական զարգացման խոստով, կը յայտնէ զարգացմանը, որուն ինչու համոզուած էինք և երկու տարիէ ի վեր ձեռնարկած աշխատութեան մը՝ որուն վրայ այս տարուան Բազմամէջի մէջ տեղեկութիւններ պիտի տանք:

Հանդիսի Այլեւայր բաժնին մէջ Ե. Պ. Ֆ. «Արեւելահայկերէն» Ժ. Բ. միջազգային համաժողովի մէջ տեղի ունեցած հայոց վերաբերեալ հրապարակախոսութեան նիւթերը կը պարզաբանէ: Յետոյ կը խոստի վարպետի պրոյեկտի 5(1) ամեակի մասին, որուն կը յաջորդէ բաւերի Տիւրքիոյ կողմի հակահայտնութեան մէջ յօդուածները, գրուած Հ. Ն. Աւերեւելի, ետեւ:

Այս ատեն կը ձևացնեն Հանդէս ամսօրեայ մեծագիրը 82 էջերու բովանդակութիւնը որուն տարեկան բաժնեգինը 15 ֆրանք է:

2. — Լօգանի Հայկազեան վարժարանի Տնօրէնը Պ. Մ. Նալբանդեանը վերսկսած է, «ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏԿԱՐԱԶԱՊԻ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ԱՄՍԱԹԵՐԻՔ»-ը հրատարակել:

Պէտք էր խոստովանել որ Հանդէսի Տօքթօր գիտութեանց խմբագրապետը կը գտնուէ այնպիսի շահեկան յօդուածներ որ ընթերցողը կ'ախորժի և բան կը սորվի: Երկրորդ տարեշրջանի թիւ 1-ը Նոյեմբերին լոյս տեսած բովանդակութիւնը տա է. խմբագրական. — Դեպ ի Գոթո գրեթէ Մ. ՆԱԼԲԱՆԴԵԱՆ Արտոնաբէրը և խաղաղութիւնը. — Երեք պատկերով. — ՏԻԿԻՆ Ի. ՆԱԼԲԱՆԴԵԱՆ: Ողբի փոշին. — Հ. ՏԸ ՓԱՐՎԻՆ: Մանկավարժական բաժին, Նոր Մանկավարժութիւնը. — Բ. Թ. ՀԻՆԴԵԼԵԱՆ: Հայ Մայրերուն Նորածին ժանկան առողջապահութիւնը՝ Տօքթ. Ե. Սերգօյ: Գիտատնտեսական բաժին: Ինչ միջոցներով կարելի է շտապել կողմերու կարգին բանակել. — Ժ. ՏԸ Լ.: Գիտական լուրեր վիրաբուժութեան յաղթանակը, պատմերով: Բիբլո ու տատնորդ, պատկերով: Գարոց մը, որուն աշակերտներն են... կապիկներ: Ոգտակար գիտելիքներ: Ինչպէս պիտի է հազուի. — ՏՈՔԹ. Ե: Ինչպէս պատրաստել կոշիկներու ներկերը: Ինչ ընելու է ձմեռնակի դէմ: Գիտական մատենագրական, Ընդարձակ պարզապարհ Ստոյապահութիւն. Դոկու. Կ. Բ. Փայայեան խաղի. — Մ. Ն.:

ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏԿԱՐԱԶԱՊԻ ԱՄՍԱԹԵՐԻՔի մեր գրականութեան և Հայ մտքի զարգացման մատուցանելիք ծառայութիւնը գերազանց պիտի ըլլայ, եթէ բնաւ այսօր կամ վաղը չի կան՝ գիտական տեսութիւններէն, չափազանց խանդավառ գրութիւններ չարտադրէ և տապալել չգործի մարդկային բարձր Գաղափարականի ըս. կըզգուցանեն:

32 էջերէ բաղկացած տոյն հանդէսի տարեկան բաժնեգինը 14 ֆր. է:

3. — Պոսթոն կը հրատարակուի ԼՈՅՍ ՀԱՆԿԻՍ ԱՄՍԵԱՅ շահեկան և Հայ ժողովուրդին մեծանշան յանձնարարելի պարբերական թերթը: Գիտական գրական և բարոյական յօդուածներ:

որուն բարձրագոյն իրաւամբ թերթին ալմա-նիքը բարձր կը բռնեն:

Վերջին Հոկտեմբերի թիւին մէջ Պ. Մ. ՄԻ. ՆԱԼԵԱՆ խորհող և լաւ գրող խմբագրապետ մ'ըլլալ կը ցուցնէ ինքզինքը: Իրենն է Դաստարակութեան իտալի 6 էջ յօդուածը: Այսպէս խոստի ՀԱՂԻՆ ԲԵՂԱՆԱՌՈՒԹԻՒՆ, մասին, խումայր-բարդի մերտար հոգիներ թեղմանով: ՄԱՆՈՒՆ-ԱՄՍԱՌՈՒՆ Անտրէ Ենիքէ թարգմանած է Դաստարի կալանաւորութիւնը իսկ Պ. ԳԻ. ՍԱԿ 7 էջերու մէջ տպարար ՈՒՍՈՒՑԻՉԸ պատկերացուցած է 8. Բ. ԶԱՐԱԶԱՆԻՆ Կեօրի Զատնակի վրայ ընկալատուարի մը կ'ընէ, էջ 371էն 376: — Արտագրաւ և գերազանցապէս բարոյական կը վերջանայ Աւերեւելեան տակ վերջի կը որ, «Արծառ» խմբագիր ԱՐԵԱԿ Տ. ՄԱՆՏԵՍԵԱՆ ֆրանսերէնէ թարգմանած է:

Մենք որ ուրախութեամբ կը տեսնէինք թէ Լոյսի խմբագրութիւնը մէջտեղ օգտակար գրականութիւններով կը նպաստէր ընթերցողներու մտաւոր զարգացման, այժմ ցաւօք սրտի յիշեալ թերթի կողքի յայտարարեալով վրայ կը կարգադրէ որ բաժնեգրներու և գործակալներու մեծագոյն մասը բաժնեգիններն վճարած չըլլալով խմբագրութիւնը կը ստալտացնեն, այնուհանդերձ որ 32 էջերէ բաղկացած տալմթերթին տարեկան բաժնեգրագինը միայն 6, 50 ֆր. է:

4. — 38 տարիէ ի վեր կը հրատարակուի Իգմի՝ ԱՐԵԻԵԼԵԱՆ ՄԱՍՈՒԼ ԵԱՐԱԹԻՔԻՐԻՔ:

Կը բովանդակէ Ազգային գրական և քաղաքական, բնտիր ՄԱՍՈՒԼ նիւթեր: Թարգմանոց արտասուրի և արհաւիրքի տարին:

որն ընթացքի միջոց՝ յարաւեալ տարի մեր տնտեսական մատակարարելու պաշտօնովը յիշուի նուիրական դարձած է՝ Միթթարեան աշակերտ Լ. Մատթէւոս Մամուրեանի թերթին: Իւր որդի ժառանգած հօրմէն բնտիր ձիրքեր և տոկունութիւն՝ չարթարթիթը ոչ միայն հանելի դարձը նեւր ճիգեր կը թափէ, այլ նաև երեք ամիսը մէյմը ստուար իշամանայ Արեւելեան Մամուլ կը հրատարակէ ճոխ և օգտակար պարունակութեամբ: Վերջին Նոյեմբեր 25ի թերթը կը բովանդակէ խմբագրական մը՝ Զատնակը: Ուղղակի, գրուած Ա. ԵԱՐԵԼԵԱՆԻ: Տարագրի վերջոյնումներ (Հանէնտէ) առաջնակարգ գրչի մը արտագրութիւն ԱՐՄԻՆ ԶԱՐԱԹԻՔԻՆ տտարագրութեամբ: Անանուն թերթաւաններ. ՅՈՎՀ. ԳԱԶԱՆԻՆԻ: ԼԵՒՈՆ ԷՍԱՃԱՆԻՆ՝ Որոտոյներուն բանատեղութիւնը գրած է: Անցնողին յաշիքի՝ Ֆ. Ս. ԱՐՓԻԱՐԵԱՆԻ: Կ. ՆԱԼԵԱՆԻ՝ Միտնար փաշայի կեանքին և գործերուն պատմութեան յարունակութիւնը կ'ընէ: Հայ Սահմանադրական-Ռաւակար կուսակցութեան ծրագիրը գտնեալուած է որուն կը յաջորդէ յաւաք:

24 էջերէ բաղկացած չարթարթիթը տարին 50 գրուէ կամ 12 ֆրանք կ'արժէ: Ետմանակով միասին 65 դր. կամ 15 ֆր.:

5. — Այլ ինիոր Գանկակրթական պատկերապարզ ամսագիրք մ'է Մանուկներին, ծնողներին դաստիարակներին նախարարի հոկ Տ Ա Ր Ա Ջը գեղագիրական, գրական, նասարակական, քննադատական, քաղաքական պատկերապարզ նմանքն է։ Ասալինքը 26 տարեկան կեանք ունի, երկրորդը (Գեղաներին մեծութեամբ) 19 տարեկան պատուար երբ մարդս ձեռք կ'առնու, կը կարդայ անոնց ճոխ պարունակութիւնները և գեղեցիկ պատկերները կը տեսնէ, հրճուանք կը զգայ ի տրտէ, և գովեստի բառ չստիներ բնորոշող անոնց հիմնադիր, տնօրէն, խմբագրապետ Պ. Տ Գ Ի Ր Ա Ն, Ն Ա Ր Ա Ր Ա Ն, Ա զգային հաղուտուտ գործիչի մասին։ 24 տարեկան հասակէն սկսեալ մինչև ցարդ անընդհատ հարստութիւնը և օրերը՝ ազգային կրթութեան սուրբ գործի նուիրած՝ որիչ շատ թերթեր և հանդէսներ ևս հրատարակած է և կը հրատարակէ որոնց մասին հոս չենք ուզեր խօսիլ. այլ միայն մէջ կը բերենք մեր ձեռքը եղած վերջին երկու թիւերու բովանդակութիւնը։

ԱՍԿԻԿԻՆԻԵՐԻ. — Տ. Մատթէոս Իզմիրեան։ Արարատ սրբազան լեանն։ Հայ զաղթական քնտանիք։ Տանկահայ կտորիներ։ Գաղթականները ճանապարհին։ Արտայայտութիւններ — Տարւոյ չորս եղանակներն։ Նիւթ. — Մարգարիտ — գրեց ԶԱՐՈՒՅԻ։ Օսգիս (Արեւեան հէքեաթ. — Լ. Ա. Եղորիի վերադարձը հայրենիք. — ՄԱՐ. ԳԱՐԻՏ ՊԱՅԱԶԱՏԵԱՆ-ՆԱԽԱՍԱՐԻԵԱՆ։ Մեղք պիտի չգզանք (բանաստեղծ. — ՅԱՐ. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ։ ԶԱՐԱՃԱԻ ԱՆՆԻԿԻԸ (Գանկական թատրոն 3 արարուած. — ՕՐ ՆԱՏ. ԳՐԻԳՈՐԻԱՆ։ Ի՞նչ անեմ, որ Հայ ժողովուրդը աղչի եմ. — Ըն. ԵԱՅԵՑԻ։

Իսկ Տարագի Նոյեմբեր 8 թիւը ունի պատկերներ. — Ազգերտիր Հայրապետ Տ. Տ. Մատթէոս Ս. — Ներսէս Վարժապետեան Հայկական դատի պաշտպան։ Ս. Էլմիածնի տեսարանը։ Հայոց Հայրիկն (Մանուս տարեդարձի առիթով)։ Մինաս Զերազ։ Զարգացրել Ս. Էլմիածնի ազգային մատենադարանէն. Գեղարդայ կամ Այրի վանքի տեսարանը։ Ս. Էլմիածնայ Ազգային թանգարանի մէջ Աշոտ ողորմած Հայոց թագաւորի խաչը. Լեոն թագաւորի թագը. Ներսէս Ենորայաւոյ անեսարանի ու բաժանի։ Զմիւռ. նիպաղադար. Թիֆլիզի վերայ կամուրջը. Լազի I վիսժողով. Մինաս Զերազ պաշտպանուած է Հայոց դատը։

Բովանդակած նիւթերը Տ. ՀԱԶԱՐԵԱՆ Բա. ցարձակ նամակներ. Ողջոյն Մինաս Զերազին։ Յ. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ Հայրիկի յիշատակաւ բանաստեղծութիւն։ ԲՅԱԿԱՊԵՏ Տ. ՆԱԽԱՍԱՐԻԵԱՆ. — Ս. Էլմիածնի կամակներին տակ։ — Գերապարտի Տ. Ներսէս Ե. Վ. Խաչախանեան։ Թագաւոր Կայսրի պատմասխանը։ Զրօսանք Հայոցնէրի Սրբապետ վարդապետ։ Մեր լրագրական շարքերից. Նամակ խմբագրին հայն։ Սոյն թիւին հետ միասին տաքանք նաև ԿՈՎԿԱՍԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԱՏԵՐԱԳԱՐԻ Հայերէն և Ռուսերէն Տ-իշեան թերթը։

Հայ գրականութեան մեծագէտ պատուարեւոյն Աղբիւր-Տարագի տարեկան բաժանորդագիրը Ռուսաստանի համար 10 ր.։ Արտասահման 50) ֆրանք է։

6. — Ռուսահայ Նոր Ամսագիր մ'է ՆՈՐ ԴՊՐՈՑ «Կովկասի Հայոց դպրոցների Ուսուցիչների և վարժարանների միութեան» կեդրոնական վարչութեան ձեռնարկած հրատարակութիւնը։ Մաքուր թուղթով 92 էջերէ բաղկացած ամսագրի նիւթերը շահեկան և ստուգիւ օգտակար են դաստիարակներու, ուսուցիչներու և ուսանողներու համար։ Զեռնհաս անձինքներ են խմբագրական կազմի անդամներն՝ Աբեղեան Արտ., Աբովեան Ս., Զարուի իշեան Խ., Ռաշմանեան Տ. և Տէր-Միրաքեան Գ.։ Խմբագրութիւնը ամէն քաշալերութեան և ձեռնարկութեան արժանի է՝ Հայութեան մատուցող գաղման անհակառակի այս ՆՈՐ ԴՊՐՈՑ Ամսագիրը մշտնջենաւոր դարձնելու համար։

Երազիրը պիտի պարզէ Տեսական և գործնական մանկավարժութիւնը։ Հոգեբանութիւնը, Բալլոգիաութիւնը և Գեղարդարութիւնը։ Դպրոցական կեանքը։ Դպրոցական առողջապահութիւն և Գիտականութիւնը։ Գիտականութիւնը և Գրականութիւնը։

Թիւ 4 Հոկտեմբերը կը բովանդակէ 1. Էրազիրի մանկավարժութիւնը. 2. Դպրոց ծիւ. դպրոցներն. — Ի կանոնագրութիւնը և ծրագիրը. — Ս. ԱՐՈՎԵԱՆ։ 3. Մեր դպրոցական կեանքի վերջերը. — Յ. ՏԵՐ-ՄԻՐԱՔԵԱՆ։ 4. Զանկո-Պանկո (ժողովրդական հէքեաթ. — Ա. Զ. 5. Լ. Ն. Տօյստոյ իբրեւ մանկավարժ. — ԿԱՐ. ՄԻՐԻՍԵԱՆ։ 6. Հոգեկան-բարոյական հիւանդ երեխաներ. Տ. Ռաշմանեան։ 7. Գծագրութիւնն ու նկարչութիւնը մեր դպրոցներում. — Ա. ԳԵԱՆԶԵՏԻԱՆ։ 8. Անդրկասպեան 2. Դպրոցի շուրջ. — Յ. ԱՂԱՐԱՐ։ 9. Համառոտ գեկուցում Ուս. Միութեան բերօի գործուն. մասին. — Յ. ԳՐ. 10. Քննադատութիւն և գրաբօսութիւն. կշիռք. 11. Դպրոցական կեանք և քրոնիկ. 12. Նամակներ խմբագրութեան, հայն։

Թիֆլիս տպուող այսպիսի լուրջ և օգտակար Ամսագրի բաժնեկէսերն՝ Միութեան անդամներու համար տարին 3 ռուբլի է, ոչ անդամներու համար 5 ռուբլի, առանձին մէկ թիւը 50 կոպէկ։

7. — Սկսած է հրատարակել «ԶԱՆԳ» կովկասահայ պատկերապարզ նոր ԵԱՐԱԹԱԹԻԹԸ։

ԶԱՆԳ
Կովկասի չէր եղած։ Գրական, Հասարակական, Տնտեսական և Գեղարդական նիւթեր բովանդակող պարբերականի մեզի հասած վերջին թիւ 7 համամատեղով նախընթաց թիւերու հետ կը տեսնենք զգալի յառաջդրութիւն մը Պ. Կ. Խաթիսեան խմբագրապետի

ձեռնարկին մէջ: Մաքուր թղթի վրայ գեղեցիկ տպուած գիրերը և պատկերները այժառու են և թերթին 10 կոպէկ արժող 16 մեծադիր էջերը հանդիպող կը կարգադրուին:

ԲԱԳՈՒԻ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ վերնագրի տակ է. ի. առաջնորդող յօդուած մը գետեղած է: Յետոյ Մ. ԱՐԲ. ԻԶՄԻՐԼԵԱՆԻ համառօտ կենսագրականը կ'ըլլուի որուն կը յաջորդէ ՇՈՒԴԱՆԻԿ ԿՈՒՐԴԼՆԵԱՆԻ ինչպէս մը Լուսնեակ գիւղերուն: ԲԱՐ. ԲԱԿՈՒԲՋԱՆԵԱՆ, կը խօսի Գիւղատնտեսական Խօսակրօտութիւններու և Միտքիւններու մասին: Բ. ԲՈՒՂՈՒՅԱՆԻ կ'ընէ Զոոյցներ Զեմառայի մասին: ԲԱԿՈՒԲ ԳԻՆՋԵԱՆ, Սիրանոյշի թեմական գործունէութեան վրայ կը սքանչանայ: Ապա կ'ըլլուի ԲԱՂՈՒԻ Շաբարայ Տնտրութիւն: Հայոց բարեգործական-կրթական հաստատութիւններ: Մեր հարեան Ազգերի մէջ, եայլն եայլն, լուրեր կը բովանդակեն, թղթակցութիւններ կ'ըլլուն: Պատկերներ կը ներկայացնեն, եղբէն Արեւիկա կոպտ Գուրեան: Պրօֆէսոր Մառ. Գ. Պետրոսեան, Հայ գերասան: Ս. Գրիգոր եղեղեցի, որոնց մասին ալ համառօտութիւն խօսուած են:

8. — Զորքորդ տարին բոլորելու վրայ է ՀԱՍԿԵՐ՝ մանուկներու համար սահմանուած ամառները: Տղայացի վերաբերեալ

ՀԱՍԿԵՐ գաւառական և ուրիշ պատկերներով գեղեցկացած ու ճաշակով տըպագրուած ինքնագիր և թարգմանածով վէպիկներ, հետադիմաբար և միտք սրելու թուաբանական, տառապաղական և ալ լուծումները զուարճալի ռոմով շարագրուած են կիրթ անձնաւորութիւններէ:

Ամառներին Նպատակն է, «Երեւնչել մանուկ ընթերցողներին վսեմ ձգտումներ, արծարծելով սէր դէպ ի մարդն ու դէպ ի հայրենի միջավայրը, բ. տալ նրանց ճիշտ հասկացողութիւն բնական և մարդու մասին, գ. զարգացնել նրանց ճաշակը և գ. ուրախութիւն և աշխոյժ մտնել մանկական կենսոյի մէջ»:

Թիւ 10ի բովանդակութիւնն է. 1. Խմբագրութեան ծանուցումն. - 2. Թէ ինչպէս երիտասարդ շատակը լրացիմ, պատմութեան իշխանի, թարգմ. Մ. ՍԵՐԲԻՍԿԻԱՆ. 3. Տ. Տաճ. ԲԱԿԱՆԱՐ. - 4. Մատենալի մանուկ խաղով լրացիմ թղթ. ԱԲ. ԽԱԿՈՅԵԱՆ. - 6. Գրագր (սարկի կենսոյի), ԳՈՒԴ. ԹՈՒՄԱՆԻԱՆ. 7. Պայտադրած Ապրիլ, ԲԱԼՈՒՆ ՄԱՐԿԱՐ. - 8. Դասարանում կոմէդիա մէկ արարուածով, ՏԻԿԻՄ, ՄԱՐԳԱՐԻՏ. - 9. Գործառնութեան և տեղործառնութեան ձեռնարկ, ԻՆԿ. ՍԱՐԳՍԵԱՆ. - 10. Զուարճալիք - Մարիամ տատկի տոյրակից: Այս մանկական պատկերագրը ամսագիրը Թիւ ֆիւս կը տպուի 32-48 մեծադիր էջերով: Խմբագիրը - հրատարակիչն է ԿԱՍ. ԼԻՍԻՍԵԱՆ Մշակական աշխատակիցները ԳՈՒԶ. ԹՈՒՄԱՆԻԱՆ:

Տարեկան բաժանորդագիրն 3 ռուբլի ի Ռուսաստան. Արտասահման 9 ֆր.:

9. — Դսմանեան շարաթարթերին La Patrie ֆրանսերէն լեզուով կը հրատարակուի՝ Կոյեմբեր 4էն սկսեալ ամէն յորեքշաբթի: Երիտասարդ խմբագրապետն Բովհանէն Միխասեան բարձր տաղանդի անձնաւորութիւն մ'ըլլալը կը յայտնէ, նորելուկ թերթին մէջ առաջնակարգ

LA PATRIE յօդուածներ գետեղելով Քաղաքական, Գրական, Գիտական, Արեւնտագրական և վաճառականական: Առաջին յօդուածով L'évolution Ottomane կը պարզէ իւր նպատակը և հայրենիքի ծառայելու համար կը խոստանայ ընել ինչ որ պէտք է: Եւստոյ կը խօսի Ալակկերոնացման մասին: Կոմիտէի Միխասեան ֆրանսերէն բանաստեղծութիւններն կը գետեղուին: Տիկին Իսկուհի Միխասեան Jambou plus... վերնագրով՝ Ազատութեան շատագոյնականը՝ էնվէր և Նիսիի ազատութեան դիւցազններուն նուիրած է:

Միտհաթ Փաշայի բարձրագոյն եպարքոսութեան անկման և արտորման պատմութիւնը Բովս. ԱԿ. Միխասեան տանկերէն թարգմանած է: Հասարակական, Թատերական և ուրիշ լուրեր և գիտելիքներ՝ ընդհանրապէս ծածկանուն աշխատակիցներու են:

8. Միխասեան՝ Պ. Արշակ Զոպանեանի և Պե. տրոս Գուրեանի Բանաստեղծութիւնները գաղղիներին փոխարկելու մէջ մեծ ճաշակ ևս կը ցուցնէ:

Երկրորդ և յետագայ թիւերու մէջ միեւնոյն գրիչները դեռ աւելի շանկեան յօդուածներ գետեղած են և էջ 23ի վրայ Իզմիրեան Հայրիկի գեղեցիկ և մեծադիր դիմանկարը տպուած է: Զորքորդ թերթին մէջ խմբագրապետը Պետրոս Արշակեանի պատկերը կը գնէ և կենսագրութիւնը կ'ընէ:

Զեռքերիս ունեցած վերջին թիւ 6ը դեկտեմբեր 9ին տպուած է. յորում կը տեսնուի զգալի յաւաշարիմութիւն ճոխութիւն և ընտրութիւն նիւթերու: Կը տողեկը բովանդակութիւնը:

Le Boycottage. տտորագրութիւն E de S. - A Marie X... բանաստեղծութիւն. Gomidass Bey. - Despotisme et Tyrannie. ***. - Une promenade d'At - Moidan, 4 պատկերներով. Mlle. Anais Aslan. - Poëtes arméniens. Ardachès Haroutiounian. O. - Ce que sera le prochain Parlement. Calchas. - La semaine. Zémany. - Théâtre. Interim. - La Politique. D. - Trop parler mit. - Motus. - La Bourse. Couliassier. - Bibliographie. - Sa Vengeance, nouvelle. Zabel Essayan. - La Soeur Marie - Madeleine (souvenir du temps des Janissaires). Jean Minassian. - Une Recette par semaine. Marmiton. - Concours-Prime. Sphinx.

Ինչպէս կը տեսնուի կարգացողեիք առատ պաշար կը բովանդակէ 12 մեծ էջերէ բաղկացած հատը 40 փարպ արժող թերթին: Իսկ տա-

րեկան բաժնեգիրն Պոլսոյ համար 55 դրշ. Գաւառները 75 դրշ. և Արասասման 17 ֆր. է
Հասցեն Direction de "La Patrie,"
Grand'rue de Péra, au coin de la rue
Derviche. Constantinople

10. — Հայրենիքի սիրոյ տենդը միշտ վառ
Մասցած է Հնդկաստանի Հայ Գաղութիւնի մէջ:
Այդ ոգին դեռ աւելի
վառ պահելու նպատաւ
կով հիմնուած է THE
ARMENIAN երկաւ

բաթաթերթը որ անցեալ տարուան է ի վեր կալ-
կաթա կը հրատարակուի՝ խմբագրապետութեամբ
պ. 8. Բարսեղեանի:

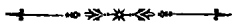
Մենագիր թերթին՝ փոքրագիր 8 էջերուն մէջ,
պարզ անգղերէնով՝ ազգային կենսքի և շար-
ժուկներուն ուղեծիւծը խտացուցած կը գտնէք.
և գոհութեամբ կը կարդաք հայկական գրակա-
նութեան և գործիչներու մասին դրուագներ:
Գլխաւոր աշխատակիցներն են Մ. Ա. Basil.
— Garegin Ter-Avetikiantz (Shooshetzy).
— Apkar B. Zerdelian և ուրիշներ:

1908ի Նոյեմբեր 18 թիւին բովանդակութիւն
այս է.

Occasional notes. — «Sybil» (Mrs. Zabel Tonelian) պատկերով, գրած է ZERDELIAN. — The visit of the bishop of Gibraltor to the Armenian Patriarchate of Constantinople. — The late Khatchik Odian. — Armenian literature: գրեց Մ. A. BASIL. — A Silver Wedding in Calcutta. — The Japanese գրեց GAREGIN TER-AVETIKIANTZ. — Armenian benevolence. — Why Sir Eduard Arnold went to Japan. — A reply. — A few words about our mother tongue. — The late Muradzan. — Murder of two Armenians in Persia. — A queer benefaction. — Festivals of the Armenian Church. — News in brief.

Այգիլիախօս հայերու համար յանձնարարելի
միակ պարբերականն է:

Շարայայտիկ

Կատարեալ յաղթութիւնը՝ մեր կիրքերը
եւ միութեւնները ջնջելու մէջն է:
Ճշմարտութիւնը ամէն բանէ վեր է:
Հպարտութիւնը կործանուած է անծին:
Միեւնոյն կիրքի տէր անծինը՝ միեւնոյն
կիրպով կը գործեն: (Քանդու)
Փէշ կը դառնի՝ ով որ զուրիշը զգտաւ.
Ներքէն կը դառնէ:
Գրատուներ զնայուք. փառուն չընէր:

ՌԻԶԵԿԻՏԻՐ ՀԱՅ ԼՐԱԿՐՈՒԹԵԱՆ

Աշխարհասփիւռ Հայերու ամբողջութեան սիր-
տը և միտքը թիրաքիտ այժմեան վերածնութեան
շարժումներու վրայ դարձած են:

Հնչակուած Սահմանադրութիւնը և նոր բա-
ցուած Ոսմ. Երեսփոխանական ժողովը գտնէ ա-
ղօտ յոյս մը կը ներշնչեն թէ ազգին մեծա-
մասնութիւնը կազմող թրքահայերը կենաց և
ընչից ապահովութիւն և խաղաղութիւն պիտի
գտնեն՝ որով և մտաւոր զարգացումը և յառա-
ջագիծութիւնը երազ պիտի ընթանայ Հայաստա-
նի մէջ:

Բիւզանդիոն, Մանգուէի Էփրեսար, Ալեքսի-
զիսաւոր օրաթերթերն են և. Պոլսոյ, որունք
կարեւոր խմբագրականներ և հայրենասէր
թերթիներն հրատարակելէ զատ, Պատրիարքա-
րաններու, ազգային և քաղաքական ժողովնե-
րու, գաւառներու կացութեան՝ մէկ խօսքով հայ-
կական շարժումներու ուրախ կամ տխուր կեան-
քին ամբողջութիւնը փութկոտութեամբ կը տե-
ղեկագրեն:

Արտասահմանի ամէն լրագիրներ և պարբե-
րական թերթերը՝ անոնցմէ հասկազաղներ կ'ը-
նեն, և հայութեան վիճակը բոլոր ազգին գա-
ւառներուն կը հաղորդեն: Մենք ալ նոյնը կը-
նենք:

Իզմիրեան Հայրիկ Պատրիարքական աթոռ բարձրա-
նաւ վերջ Նոյեմբեր 28ին մեծաշուք թափօրով առաւ-
նորդներու իշխանի կայսերական պալատը: Ազգնորդ
Վեհափառ և Սուլթան Նամիկ զանուցան ղէմ առ
ղէմ: Այդ օրը հայութեան նոր յաղթանակը եղաւ ընդ-
ղէմ բռնակալութեան: Այսօր Նորին Ամենապատու-
թեան սակեց պատասխանեց. «Հայ Ազգին կողմէ Ձեր
Պատրիարք ընտրուելը կը շնորհաւորեմ և վերջին ծայր
զոհ եմ Ձեր բարեմաղթութիւններէն»:

«Շատոնց ի վեր Հայ և Թուրք ժողովրդեան միջև ան-
համաձայնութեան ոգի մը կը տիրէր, որպէս եւ ինքն
չափապէս ազդուած էի: այժմ ինզդինքս բարեխաղ կը
զգամ որ այդ ամենը վերցան և իշխարութիւն, Ար-
դարութիւն ու Հաւատարմութիւն կը տիրեն մեր ժողո-
ւորդին ամէն տարբերութիւն մէջ՝ շնորհել Սահմանադրու-
թեան, որուն պահպանման համար մեր կողմէն եւ եր-
բում եզրած է ճշգրտաբանութիւն, Գոհ եմ որ ցուց ալ ուր-
եւեր էք եկեղեցւոյ բեմէն զայն կէտ առ կէտ զործադրե-
լու և ամէն շանք ի գործ դնելու համար: Իսկ եւ նա
խարարներս ոչ մէկ օժանդակութիւն չպիտի ինչայնչ
Հայք երշնակութեան համար. ասոր ապահով կրնաք
ԸԼԼՈՒՄ»:

«Բարեկներս հաղորդեցէք բովանդակ Հայ ժողովրդեան»:

Նոր Պատրիարքը որ իր ստանձնած պաշտօնը ինքնու-
տօրէն կատարող միակ անձնատիրութիւնն է, ներկայա-
նաւով մեծ եպարքոսի, նախարարներու, և Շէյխ-
իւլ-Խալաֆի, ամէնուն ալ պարզեց յայտնեց յայտնեց
վիճակը, գաւառներու մէջ տեղի ունեցած հարստահա-
րութիւնները, զրկումները, սպառնալիքները և սովը: Ա-
մենն ալ հաւաստեցին որ միջոցներ ձեռք առնուած են
և կարելիս պիտի ընեն հայութեան նպաստաւոր և իսկ